

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 16. júna 2022*

„Odvolanie – Hospodárska súťaž – Kartely – Optické diskové mechaniky – Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 – Jediné a pokračujúce porušenie – Pojem – Kartelové dohody týkajúce sa verejných súťaží na optické diskové mechaniky pre prenosné a stolové počítače, vyhlásených dvoma výrobcami počítačov“

Vo veci C-698/19 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 20. septembra 2019,

Sony Optiarc, Inc., so sídlom v Atsugi (Japonsko),

Sony Optiarc America, Inc., so sídlom v San Jose (Spojené štáty),

v zastúpení: E. Kelly, N. Levy a R. Snelders, avocats,

odvolateľky,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: A. Dawes, M. Farley, F. van Schaik a L. Wildpanner, splnomocnení zástupcovia,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predsedníčka tretej komory K. Jürimäe (spravodajkyňa), vykonávajúca funkciu predsedu štvrtej komory, sudcovia S. Rodin a N. Piçarra,

generálny advokát: G. Pitruzzella,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 3. júna 2021,

* Jazyk konania: angličtina.

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Spoločnosti Sony Optiarc Inc. a Sony Optiarc America Inc. (ďalej spoločne len „odvolateľky“) sa svojím odvolaním domáhajú zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 12. júla 2019, Sony Optiarc a Sony Optiarc America/Komisia (T-763/15, neuverejnený, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2019:517), ktorým Všeobecný súd zamietol ich žalobu v prvom rade na čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie C(2015) 7135 final z 21. októbra 2015 týkajúceho sa konania podľa článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o EHP (vec AT.39639 – Optické diskové mechaniky) (ďalej len „sporné rozhodnutie“) v rozsahu, v akom sa ich týka, a subsidiárne na zníženie pokuty, ktorá im bola uložená.

Právny rámec

- 2 Podľa znenia článku 23 ods. 2 a 3 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101 a 102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205):

„2. [Európska k]omisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty, keď úmyselne alebo z nedbalosti:

- a) porušujú článok [101 alebo 102 ZFEÚ] alebo
- b) odporujú rozhodnutiu nariadenému predbežnými opatreniami podľa článku 8 alebo
- c) neplnia záväzky stanovené rozhodnutím podľa článku 9.

...

Keď sa porušenie združenia podnikov vzťahuje k aktivitám jeho členov, pokuta nepresiahne 10 % sumy celkového obratu každého člena pôsobiaceho na trhu dotknutom porušením združenia.

3. Pri stanovení čiastky pokuty sa zohľadní závažnosť a doba trvania porušovania.“

- 3 Článok 27 ods. 2 tohto nariadenia stanovuje:

„Právo príslušných strán na obhajobu sa v konaniach plne rešpektuje. Majú právo na prístup k dokumentácii Komisie, s výhradou oprávnených záujmov podnikov pri ochrane ich obchodného tajomstva. Právo na prístup k dokumentácii sa nevzťahuje na dôverné informácie a interné dokumenty Komisie alebo orgánov hospodárskej súťaže členských štátov. Právo na prístup sa nevzťahuje najmä na korešpondenciu medzi Komisiou a orgánmi hospodárskej súťaže členských štátov alebo na vzájomnú korešpondenciu medzi týmito orgánmi, vrátane dokumentov zhotovených podľa článkov 11 a 14. Nič v tomto odseku nebráni Komisii v tom, aby zverejnila a využívala informácie potrebné na dokázanie porušovania.“

4 Článok 31 uvedeného nariadenia znie takto:

„Súdny dvor má neobmedzenú súdnu právomoc na preskúmanie rozhodnutí, v ktorých Komisia stanovila pokutu alebo pravidelné penále. Môže zrušiť, znížiť alebo zvýšiť uloženú pokutu alebo uložené pravidelné penále.“

5 Pokiaľ ide o výpočet pokút, body 6 a 13 usmernení k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2, ďalej len „usmernenia k metóde stanovenia pokút“) uvádzajú:

„6. ... Kombinácia hodnoty predaja v súvislosti s porušením a trvaním sa považuje za vhodnú hodnotu na vyhodnotenie ekonomického významu porušenia, ako aj relatívneho podielu každého podniku na porušení. Referencia na tieto ukazovatele je vhodnou informáciou o rádovej výške pokuty a nemala by slúžiť ako základ na automatický alebo aritmetický výpočet.

...

13. Pri stanovení základnej výšky uloženej pokuty bude Komisia vychádzať z hodnoty predaja tovaru alebo služieb podniku, s ktorými porušenie priamo alebo nepriamo súvisí v príslušnej geografickej oblasti v rámci [Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP)]. ...“

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

6 Okolnosti predchádzajúce sporu sú uvedené v bodoch 1 až 32 napadnutého rozsudku a pre potreby tohto konania ich možno zhrnúť nasledujúcim spôsobom.

7 Prvá odvolateľka, spoločnosť Sony Optiarc (predtým Sony NEC Optiarc Inc.), je akciová spoločnosť založená podľa japonského práva. Bola založená 3. apríla 2006 ako spoločný podnik spoločností Sony Corporation a NEC Corporation pod názvom Sony NEC Optiarc Inc. Jednotlivé materské spoločnosti vykonávali svoju činnosť v odvetví optických diskových mechaník (ďalej len „ODM“).

8 Od 2. apríla 2007 Sony NEC Optiarc spolu s dcérskou spoločnosťou, v ktorej vlastní 100 % základného imania, Sony Optiarc America (predtým spoločnosť Sony NEC Optiarc America Inc.), druhou odvolateľkou, vyjedнала a získala zákazky na základe verejnej súťaže a minimálne od spoločnosti Dell Inc. prijala objednávky týkajúce sa ODM. Sony NEC Optiarc a Sony NEC Optiarc America sú v spornom rozhodnutí spoločne označované ako „Sony Optiarc“. Naopak „Sony/Optiarc“ v spornom rozhodnutí označuje dvojicu zloženú zo spoločností Sony Corporation a Sony Optiarc, ktoré spoločne predložili ústne vyhlásenia a odpovedali na žiadosti Európskej komisie o informácie. Po 1. septembri 2007 pokračovala Sony NEC Optiarc v účasti na verejných súťažiach organizovaných spoločnosťou Dell. Pomáhal jej zamestnanec spoločnosti Sony Electronics (Singapore) Pte. Ltd, konajúci v mene spoločnosti Sony Optiarc a na základe jej pokynov.

9 Dotknuté porušenie sa týka ODM používaných najmä v osobných počítačoch (stolových a prenosných počítačoch) vyrábaných spoločnosťami Dell a Hewlett Packard (ďalej len „HP“).

- 10 Dell a HP sú dvaja hlavní výrobcovia originálnych výrobkov na svetovom trhu s osobnými počítačmi. Tieto dve spoločnosti využívajú štandardný postup verejnej súťaže na celosvetovej úrovni, ktorý zahŕňa najmä štvrtročné rokovania o cenách na svetovej úrovni a objemoch celkových nákupov s malým počtom vopred vybratých dodávateľov ODM.
- 11 Postupy verejnej súťaže zahŕňajú žiadosti o cenové ponuky, žiadosti o elektronické cenové ponuky, online rokovania, elektronické aukcie a dvojstranné rokovania (offline). Po skončení verejnej súťaže zákazníci pridelujú zúčastneným dodávateľom ODM objemy podľa cien, ktoré ponúkajú.
- 12 Dňa 14. januára 2009 Komisia prijala žiadosť o oslobodenie od pokút v zmysle jej oznámenia o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov (Ú. v. EÚ C 298, 2006, s. 17), ktorú podala spoločnosť Koninklijke Philips NV. V dňoch 29. januára a 2. marca 2009 bola táto žiadosť doplnená s cieľom zahrnúť do nej popri tejto spoločnosti spoločnosť Lite-On IT Corporation a ich spoločný podnik Philips & Lite-On Digital Solutions Corporation.
- 13 Dňa 30. júna 2009 Komisia priznala podmienené oslobodenie od pokút spoločnostiam Koninklijke Philips, Lite-On IT a Philips & Lite-On Digital Solutions.
- 14 Dňa 18. júla 2012 Komisia zaslala oznámenie o výhradách trinástim dodávateľom ODM, vrátane odvolateľiek (ďalej len „oznámenie o výhradách“), v ktorom uviedla, že tieto spoločnosti porušili článok 101 ZFEÚ a článok 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/053, s. 3, ďalej len „Dohoda o EHP“) tým, že sa zúčastnili na karteli týkajúcom sa ODM v období od 5. februára 2004 do 29. júna 2009, ktorý spočíval v koordinovaní ich správania v súvislosti s verejnými súťažami, ktoré vyhlásili dvaja výrobcovia počítačov, a to spoločnosti Dell a HP.
- 15 Dňa 29. októbra 2012 v odpovedi na oznámenie o výhradách odvolateľky spoločne predložili svoje písomné pripomienky. Ústne vypočutie sa konalo 29. a 30. novembra 2012 a zúčastnili sa na ňom všetci adresáti oznámenia o výhradách.
- 16 Dňa 21. októbra 2015 prijala Komisia sporné rozhodnutie.
- 17 Komisia v tomto rozhodnutí usúdila, že účastníci kartelu koordinovali svoje súťažné správanie prinajmenšom od 23. júna 2004 do 25. novembra 2008. Spresnila, že táto koordinácia sa uskutočňovala prostredníctvom siete paralelných dvojstranných kontaktov. Uviedla, že účastníci kartelu sa usilovali prispôbiť svoje objemy na trh a udržať ceny na vyšších úrovniach, ako by boli v prípade neexistencie týchto dvojstranných kontaktov.
- 18 Komisia v spornom rozhodnutí vysvetlila, že koordinácia medzi účastníkmi kartelu sa týkala zákazníckych účtov spoločností Dell a HP. Podľa Komisie okrem dvojstranných rokovaní so svojimi dodávateľmi ODM, Dell a HP uplatňovali štandardizované postupy verejnej súťaže, ktoré sa konali minimálne každý štvrtrok. Zdôraznila, že členovia kartelu používali sieť dvojstranných kontaktov na manipuláciu týchto verejných súťaží, čím obchádzali snahu ich zákazníkov stimulovať cenovú hospodársku súťaž.
- 19 Podľa Komisie pravidelná výmena informácií okrem iného umožnila členom kartelu nadobudnúť veľmi podrobné znalosti o zámeroch ich konkurentov ešte predtým, než sa zapojili do verejnej súťaže, čo im umožnilo predvídať ich súťažnú stratégiu.

- 20 Komisia ďalej uviedla, že členovia kartelu si v pravidelných intervaloch vymieňali informácie o cenách týkajúce sa konkrétnych zákaznických účtov, ako aj informácie nesúvisiace s cenou, ako je súčasná výrobná kapacita, kapacita dodávok, stav zásob, situácia s ohľadom na kvalifikáciu a okamih uvedenia nových výrobkov alebo zlepšení. Navyše uviedla, že dodávatelia ODM monitorovali konečné výsledky skončených verejných súťaží, konkrétne poradie, dosiahnutú cenu a objem.
- 21 Komisia tiež uviedla, že dodávatelia ODM s vedomím, že musia svoje kontakty udržiavať v tajnosti pred svojimi zákazníkmi, používali pre vzájomný kontakt také prostriedky, ktoré považovali za dostatočne vhodné na dosiahnutie želaných výsledkov. Ďalej spresnila, že pokus uskutočniť stretnutie na účely organizovania pravidelných viacstranných stretnutí medzi týmito dodávateľmi v roku 2003 nebol úspešný potom, čo sa o ňom dozvedel jeden zo zákazníkov. Podľa Komisie namiesto týchto stretnutí dochádzalo k dvojstranným kontaktom, najmä vo forme telefonických hovorov a niekedy aj elektronických správ, aj na súkromné adresy elektronickej pošty a prostredníctvom služieb okamžitých správ alebo na stretnutiach predovšetkým na úrovni manažérov zákaznických účtov na svetovej úrovni.
- 22 Komisia konštatovala, že účastníci kartelu pravidelne udržiavali kontakt a že ku kontaktom, najmä telefonickým, dochádzalo častejšie v čase konania verejných súťaží, v priebehu ktorých dochádzalo k viacerým hovorom denne medzi niektorými dvojicami účastníkov kartelu. Spresnila, že vo všeobecnosti kontakty medzi niektorými dvojicami účastníkov kartelu boli výrazne častejšie než medzi inými.
- 23 Pokiaľ ide o výpočet sumy pokuty uloženej odvolateľkám, Komisia vychádzala z usmernení k metóde stanovenia pokút.
- 24 Na účely stanovenia základnej sumy pokuty sa Komisia najskôr domnievala, že vzhľadom na výrazné rozdiely v dĺžke trvania účasti dodávateľov ODM na karteli a s cieľom lepšie odzrkadliť skutočný vplyv kartelu bolo vhodné použiť ročný priemer vypočítaný na základe skutočnej hodnoty predajov dosiahnutých dotknutými podnikmi za celé kalendárne mesiace ich jednotlivej účasti na porušení.
- 25 Komisia takto vysvetlila, že hodnota predaja sa vypočítala na základe predajov ODM určených pre osobné počítače a vyfakturovaných spoločnostiam HP a Dell nachádzajúcim sa v EHP.
- 26 Okrem toho Komisia dospela k záveru, že vzhľadom na to, že protisúťažné správanie voči spoločnosti HP začalo neskôr, a s cieľom zohľadniť vývoj kartelu, sa relevantná hodnota predaja vypočíta samostatne pre HP a Dell, a uplatnia sa dva násobné koeficienty v závislosti od dĺžky trvania kartelu.
- 27 Pokiaľ ide o odvolateľky, z dôvodu, že ich účasť na kontaktoch so spoločnosťou HP sa nepreukázala, Komisia konštatovala ich zodpovednosť iba za koordináciu voči spoločnosti Dell.
- 28 Komisia ďalej rozhodla, že vzhľadom na to, že dohody o koordinácii cien patria už na základe svojej povahy medzi najzávažnejšie porušenia článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o EHP a že išlo o kartel s pôsobnosťou minimálne na území EHP, percentuálny podiel uplatnený z dôvodu závažnosti v prejednávanej veci predstavoval 16 % pre všetkých adresátov sporného rozhodnutia.
- 29 Ďalej Komisia uviedla, že vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci sa rozhodla pripočítať dodatočnú sumu pokuty na účely odstrašenia vo výške 16 %.

30 Okrem toho Komisia znížila pokutu uloženú odvolateľkám o 3 %, a to s cieľom zohľadniť skutočnosť, že nevedeli o časti jediného a pokračujúceho porušenia týkajúcej sa spoločnosti HP, aby sa primeraným a dostatočným spôsobom odzrkadlila menšia závažnosť ich správania.

31 Výrok sporného rozhodnutia v časti, v ktorej sa týka odvolateľiek, znie takto:

„Článok 1

Tieto podniky porušili článok 101 ZFEÚ a článok 53 Dohody o EHP tým, že sa zúčastnili v uvedených obdobiach na jedinom a pokračujúcom porušovaní, pozostávajúcom z viacerých samostatných porušení v odvetví [ODM] s pôsobnosťou na celom území EHP, ktoré spočívalo v dohodách o koordinácii cien:

...

g) Sony Optiarc... od 25. júla 2007 do 29. októbra 2008, Sony Optiarc America... od 25. júla 2007 do 31. októbra 2007, za svoju koordináciu voči spoločnosti Dell;

...

Článok 2

Za porušenie uvedené v článku 1 sa ukladajú tieto pokuty:

...

g) Sony Optiarc...: 9 782 000 eur, z toho 5 433 000 eur spoločne a nerozdielne so spoločnosťou Sony Optiarc America...

...“

Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

32 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 31. decembra 2015 podali odvolateľky žalobu v prvom rade na zrušenie sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa ich týka, a subsidiárne na zníženie pokuty, ktorá im bola uložená.

33 Na podporu svojej žaloby odvolateľky uviedli dva žalobné dôvody, pričom prvý sa v podstate týkal existencie porušenia článku 101 ZFEÚ a druhý, predložený subsidiárne, výpočtu výšky tejto pokuty.

34 Všeobecný súd napadnutým rozsudkom zamietol tieto žalobné dôvody a v dôsledku toho zamietol žalobu v celom jej rozsahu.

Návrhy účastníkov konania

35 Odvolateľky vo svojom odvolaní navrhujú, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

- vyhovel žalobným návrhom predloženým v prvostupňovom konaní,
- uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania vrátane trov prvostupňového konania a
- subsidiárne vrátil vec Všeobecnému súdu a rozhodol, že o trovách prvostupňového a odvolacieho konania sa rozhodne neskôr.

36 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

- zamietol odvolanie a
- uložil odvolateľkám povinnosť nahradiť všetky trovy tohto konania.

O odvolaní

- 37 Na podporu svojho odvolania odvolateľky uvádzajú štyri odvolacie dôvody, ktoré sa v podstate týkajú posúdenia Všeobecného súdu, po prvé existencie jediného a pokračujúceho porušenia, po druhé trvania tohto porušenia, po tretie konštatovania viacerých samostatných porušení a po štvrté výšky pokuty, ktorá im bola uložená.
- 38 Súdny dvor považuje za vhodné preskúmať tretí odvolací dôvod pred posúdením prvého, druhého a štvrtého odvolacieho dôvodu.

O treťom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

39 Tretí odvolací dôvod predložený odvolateľkami sa delí na dve časti.

– O prvej časti tretieho odvolacieho dôvodu

- 40 V prvej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že Komisia neporušila ich právo na obhajobu tým, že im v spornom rozhodnutí po prvýkrát vytkla účasť na viacerých samostatných porušeníach.
- 41 Oznámenie o výhradách poukázalo, najmä vo svojich odôvodneniach 310, 317 a 318, na existenciu jediného a pokračujúceho porušenia. Komisia sa domnievala, že sa umelo rozdelilo údajné správanie na viacero samostatných porušení. V spornom rozhodnutí však Komisia po prvýkrát konštatovala, že toto jediné a pokračujúce porušenie pozostávalo z viacerých samostatných porušení. Toto rozhodnutie sa preto podstatne odlišuje od kvalifikácie uvedenej v oznámení o výhradách, a preto odvolateľky nemali pred prijatím uvedeného rozhodnutia možnosť namietať kvalifikáciu každého jednotlivého kontaktu ako samostatného a nezávislého porušenia.
- 42 V tejto súvislosti Všeobecný súd tým, že v bodoch 211, 212 a 219 napadnutého rozsudku rozhodol, že jediné a pokračujúce porušenie nutne pozostáva zo samostatných porušení, dospel k záveru, ktorý je v rozpore s judikatúrou Všeobecného súdu a Súdneho dvora, ktorá nepredpokladá

nutnosť, ale len možnosť, že jediné a pokračujúce porušenie sa skladá zo samostatných porušení. Všeobecný súd sa tým dopustil nesprávneho právneho posúdenia, ktoré viedlo k tomu, že neuznal, že Komisia porušila právo odvolateľiek na obhajobu.

- 43 Komisia vo svojom vyjadrení k odvolaniu uvádza v prvom rade dve všeobecné pripomienky predtým, ako odpovie na tvrdenia uvedené v dvoch častiach tretieho odvolacieho dôvodu predloženého odvolateľkami.
- 44 Po prvé tvrdenia odvolateľiek týkajúce sa náhodného konštatovania Komisie v spornom rozhodnutí, že ich protisúťažné kontakty predstavovali tiež viacero samostatných porušení, sú neúčinné. Všeobecný súd totiž potvrdil hlavné konštatovanie Komisie týkajúce sa existencie jediného a pokračujúceho porušenia, ako aj účasti odvolateľiek na tomto porušení. Už len toto potvrdenie odôvodňuje záver uvedený v článku 1 písm. g) sporného rozhodnutia, ako aj pokutu uloženú odvolateľkám podľa článku 2 písm. g) tohto rozhodnutia.
- 45 Po druhé tvrdenia odvolateľiek sú založené na nesprávnom predpoklade, podľa ktorého Všeobecný súd rozhodol, že jediné a pokračujúce porušenie článku 101 ods. 1 ZFEÚ nutne pozostáva z viacerých samostatných a nezávislých porušení tohto ustanovenia. Všeobecný súd však v bodoch 210 a 211 napadnutého rozsudku jednoducho uviedol, že jediné a pokračujúce porušenie predpokladá „súbor správanií“, ktoré samotné možno kvalifikovať ako samostatné porušenia. Všeobecný súd v bodoch 208 a 209, ako aj v bodoch 212 až 216 napadnutého rozsudku v podstate dodal, že v prejednávanej veci jediné a pokračujúce porušenie skutočne pozostávalo zo samostatných porušení, v súvislosti s ktorými boli odvolateľky vypočuté.
- 46 Na druhej strane, pokiaľ ide konkrétne o prvú časť tretieho odvolacieho dôvodu, Komisia po prvé uvádza, že táto časť je založená na nesprávnom skutkovom predpoklade. Z bodov 209 až 214 napadnutého rozsudku jasne vyplýva, že už v oznámení o výhradách boli odvolateľky informované o predmetných samostatných porušeníach.
- 47 Po druhé konštatovania uvedené v bodoch 209, 214 a 215 tohto rozsudku sú skutkovými zisteniami, ktoré nemôžu byť v rámci odvolania spochybnené.
- 48 Po tretie tvrdenie odvolateľiek, že Komisia ich nevypočula v súvislosti s dotknutými samostatnými porušeniami, je v rozpore s jasným znením odôvodnení 353, 354 a 276 oznámenia o výhradách a je založené na nesprávnom výklade judikatúry, keďže Súdny dvor už rozhodol, že jeden alebo viacero prvkov zo skupiny aktov alebo pokračujúceho správania môžu sami osebe predstavovať porušenie článku 101 ZFEÚ.
- 49 Po štvrté na rozdiel od toho, čo tvrdia odvolateľky, konštatovanie jediného a pokračujúceho porušenia nie je podmienené existenciou viacerých samostatných porušení. Odvolateľky boli vypočuté tak v súvislosti s konštatovaním predmetného jediného a pokračujúceho porušenia, ako aj v súvislosti so samostatnými porušeniami, z ktorých sa toto porušenie skladalo, v dôsledku čoho nebolo porušené ich právo na obhajobu. V priebehu správneho konania totiž odvolateľky mali možnosť byť oboznámené s tým, že im boli vytýkané aj správania tvoriace jediné a pokračujúce porušenie.

– O druhej časti tretieho odvolacieho dôvodu

- 50 V druhej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu odvolateľky vytýkajú Všeobecnému súdu, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že sporné rozhodnutie bolo dostatočne odôvodnené, pokiaľ ide o existenciu viacerých samostatných porušení.
- 51 Komisia totiž v spornom rozhodnutí nevysvetlila v súvislosti s každým aspektom správania alebo skupinou alebo viacerými skupinami dvojstranných kontaktov, ktoré údajne predstavovali samostatné porušenie, po prvé povahu a rozsah tohto porušenia, po druhé jeho kvalifikáciu ako dohody alebo zosúladeného postupu v zmysle článku 101 ZFEÚ, po tretie dôvody a dôkazy podporujúce takúto kvalifikáciu, po štvrté podniky, ktoré treba považovať za zodpovedné za každé samostatné porušenie, a po piate dôvod, prečo na rozdiel od stanoviska Komisie v oznámení o výhradách už nebolo umelé identifikovať viaceré samostatné porušenia.
- 52 Všeobecný súd sa tým, že neuznal, že rozsah samostatných porušení nebol nikdy opísaný alebo vysvetlený, dopustil nesprávneho právneho posúdenia. V bode 227 napadnutého rozsudku totiž rozhodol, že Komisia sa správne domnievala, že konštatovanie jediného a pokračujúceho porušenia nevyhnutne potvrdzuje jej závery o existencii viacerých samostatných porušení.
- 53 Komisia zastáva názor, že druhú časť tretieho odvolacieho dôvodu treba zamietnuť ako nedôvodnú.
- 54 Všeobecný súd sa správne domnieval, že hlavné konštatovanie jediného a pokračujúceho porušenia a vedľajšie konštatovanie samostatných porušení sú navzájom koherentné. Po prvé tvrdenie odvolateľiek, podľa ktorého Všeobecný súd v napadnutom rozsudku zamietol ich tvrdenia, pretože sa nesprávne domnieval, že konštatovania týkajúce sa jediného a pokračujúceho porušenia nevyhnutne potvrdzujú konštatovania týkajúce sa existencie viacerých samostatných porušení, skresľuje obsah bodu 227 napadnutého rozsudku. Po druhé odvolateľky mali možnosť byť oboznámené s odôvodnením sporného rozhodnutia a mali možnosť predložiť svoje tvrdenia ku každému z protisúťažných kontaktov, ktoré im boli pripísané. Po tretie z rozsudku z 23. novembra 2006, *Asnef-Equifax a Administración del Estado* (C-238/05, EU:C:2006:734, body 30 až 32), vyplýva, že ak sa potvrdí existencia prvkov porušenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ, nie je relevantné, či sa predmetný kartel kvalifikuje ako dohoda alebo zosúladený postup. V tejto súvislosti Všeobecný súd v bode 230 napadnutého rozsudku uznal, že odvolateľky nesprávne tvrdili, že sporné rozhodnutie malo individuálne označiť samostatné porušenia ako „dohody“ alebo „zosúladené postupy“.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 55 Svojím tretím odvolacím dôvodom odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil viacerých nesprávnych právnych posúdení, keď dospel k záveru, že jediného a pokračujúceho porušenie nutne pozostáva z viacerých samostatných porušení. To ho viedlo k nesprávne záveru po prvé, že Komisia neporušila ich právo na obhajobu, a po druhé, že táto inštitúcia dostatočne odôvodnila sporné rozhodnutie, pokiaľ ide o samostatné porušenia pripisované odvolateľkám.
- 56 V tejto súvislosti treba uviesť, že v článku 1 písm. g) sporného rozhodnutia Komisia v podstate konštatovala jednak existenciu jediného a pokračujúceho porušenia a jednak, že toto porušenie pozostávalo z „viacerých samostatných porušení“.

- 57 V tomto kontexte tretí odvolací dôvod smeruje len k spochybneniu posúdenia tohto druhého konštatovania Všeobecného súdu týkajúceho sa existencie viacerých samostatných porušení. Naopak tento odvolací dôvod sa netýka jeho posúdenia záveru uvedeného v tomto ustanovení, podľa ktorého sa odvolateľky zúčastnili na jedinom a pokračujúcom porušení.
- 58 Z toho vyplýva, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, keďže v prejednávanej veci táto založila sporné rozhodnutie na dvoch odlišných konštatovaniach porušenia, uvedený odvolací dôvod nemožno bez ďalšieho zamietnuť ako neúčinný.

– *Úvodné pripomienky*

- 59 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že porušenie článku 101 ods. 1 ZFEÚ môže vyplývať nielen zo samostatného aktu, ale aj zo skupiny aktov, alebo dokonca z pokračujúceho správania, hoci jeden alebo viacero prvkov tejto skupiny aktov alebo tohto pokračujúceho správania by mohli ako také a samostatne predstavovať porušenie uvedeného ustanovenia. Ak jednotlivé správania spadajú do „spoločného zámeru“, z dôvodu ich zhodného cieľa, ktorým je narušiť hospodársku súťaž v rámci vnútorného trhu, Komisia je oprávnená pripisovať zodpovednosť za tieto správania v závislosti od účasti na porušení posudzovanom ako celok (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. decembra 2012, Komisia/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 41 a citovanú judikatúru).
- 60 Podnik, ktorý sa zúčastnil na takomto jedinom a pokračujúcom porušení vlastným správaním, ktoré spočíva v „dohode“ alebo „zosúladenom postupe“ s protisúťažným predmetom v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ a ktorého cieľom je prispieť k porušeniu v celom rozsahu, môže byť zodpovedný aj za správanie ostatných podnikov v rámci tohto porušenia počas celej doby svojej účasti na tomto porušení (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. decembra 2012, Komisia/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 42 a citovanú judikatúru).
- 61 Ako uviedol generálny advokát v bode 59 svojich návrhov, účasť podniku na jedinom a pokračujúcom porušení nevyžaduje jeho priamu účasť na všetkých protisúťažných správaniach, z ktorých pozostáva toto porušenie (rozsudok z 22. októbra 2020, Silver Plastics a Johannes Reifenhäuser/Komisia, C-702/19 P, EU:C:2020:857, bod 82, ako aj citovaná judikatúra).
- 62 Tretí odvolací dôvod treba preskúmať v zmysle týchto úvah.

– *O prvej časti tretieho odvolacieho dôvodu*

- 63 V prvej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď zamietol ich tvrdenie, podľa ktorého Komisia porušila ich právo na obhajobu tým, že im v spornom rozhodnutí prvýkrát vytkla okrem ich účasti na jedinom a pokračujúcom porušení aj účasť na viacerých samostatných porušeníach zodpovedajúcich správaniam, ktoré spadajú pod toto jediné a pokračujúce porušenie.
- 64 Po prvé treba pripomenúť, že pojem „jediné a pokračujúce porušenie“ predpokladá súbor správání, ktoré môžu same osebe predstavovať aj porušenie článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Hoci súbor správání možno za podmienok uvedených v bodoch 59 a 60 tohto rozsudku kvalifikovať ako jediné a pokračujúce porušenie, nemožno z toho vyvodiť, že každé z týchto správání treba samo osebe a samostatne nevyhnutne kvalifikovať ako samostatné porušenie tohto ustanovenia. Na tento účel musí totiž Komisia ešte identifikovať a ako také kvalifikovať každé z uvedených správání a následne predložiť dôkazy o účasti dotknutého podniku, ktorému sú pripísané.

- 65 V tejto súvislosti Súdny dvor už rozhodol, že takéto rozdelenie rozhodnutia Komisie, ktoré kvalifikuje celkový kartel ako jediné a pokračujúce porušenie, je vhodné iba vtedy, ak na jednej strane uvedenému podniku bolo v správnom konaní umožnené oboznámiť sa s tým, že mu je rovnako vytýkané každé zo správania tvoriacich porušenie, a teda brániť sa v tomto smere, a ak na druhej strane je toto rozhodnutie v tejto súvislosti dostatočne jasné (rozsudok zo 6. decembra 2012, Komisia/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 46).
- 66 Po druhé, pokiaľ ide o právo na obhajobu, z ustálenej judikatúry vyplýva, že dodržanie tohto práva v každom konaní, ktoré môže viesť k uloženiu sankcií, najmä pokút alebo penále, je základnou zásadou práva Únie, ktorá musí byť Komisiou plne zachovaná (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. marca 2015, Komisia a i./Versalis a i., C-93/13 P a C-123/13 P, EU:C:2015:150, bod 94, ako aj citovanú judikatúru).
- 67 Ako správne pripomenul Všeobecný súd v bode 72 napadnutého rozsudku, nariadenie č. 1/2003 stanovuje zaslanie oznámenia o výhradách účastníkom konania, ktoré musí jasne uvádzať všetky podstatné skutočnosti, z ktorých Komisia v tomto štádiu konania vychádza. Takéto oznámenie o výhradách predstavuje procesnú záruku uplatňujúcu základnú zásadu práva Únie, ktorá vyžaduje dodržanie práva na obhajobu v každom konaní, ktoré môže viesť k uloženiu sankcie. Táto zásada predovšetkým vyžaduje, aby oznámenie o výhradách určené podniku, ktorému Komisia zvažuje uložiť sankciu za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, obsahovalo podstatné skutočnosti svedčiace proti tomuto podniku, akými sú vytýkané skutočnosti, ich kvalifikácia a dôkazy, o ktoré sa Komisia opiera, aby uvedený podnik mohol účinne uplatniť svoje tvrdenia v rámci správneho konania, ktoré voči nemu bolo začaté (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. septembra 2009, Papierfabrik August Koehler a i./Komisia, C-322/07 P, C-327/07 P a C-338/07 P, EU:C:2009:500, body 35 a 36, ako aj citovanú judikatúru).
- 68 Je pravda, ako pripomenul generálny advokát v bode 88 svojich návrhov, že Komisia môže vo svojom konečnom rozhodnutí spresniť právnu kvalifikáciu skutkových okolností, ktoré predbežne zohľadnila v oznámení o výhradách, s prihliadnutím na skutočnosti vyplývajúce zo správneho konania, buď aby upustila od výhrad, ktoré sa preukázali nedôvodné, alebo aby zo skutkového aj právneho hľadiska upravila a doplnila svoje tvrdenia na podporu výhrad, ktoré uviedla (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. decembra 2013, SNIA/Komisia, C-448/11 P, neuvverejnený, EU:C:2013:801, body 42 až 44). To však znamená, že Komisia musí v oznámení o výhradách uviesť každú právnu kvalifikáciu skutkových okolností, ktoré zamýšľa uviesť vo svojom konečnom rozhodnutí.
- 69 Z toho vyplýva, že právo dotknutého podniku na obhajobu je z dôvodu nesúlady medzi oznámením o výhradách a konečným rozhodnutím porušené len pod podmienkou, že výhrada uvedená v tomto rozhodnutí nebola uvedená v oznámení o výhradách alebo že v ňom nebola uvedená takým spôsobom, ktorý by adresátom tohto oznámenia umožnil účinne uplatniť svoje tvrdenia v rámci konania začatého voči nim.
- 70 V nadväznosti na to, pokiaľ má Komisia v úmysle vytýkať adresátom oznámenia o výhradách nielen jediné a pokračujúce porušenie, ale aj každé zo správania tvoriacich toto porušenie posudzované jednotlivo ako samostatné porušenie, rešpektovanie práva týchto adresátov na obhajobu vyžaduje, aby Komisia v tomto oznámení uviedla skutočnosti potrebné na to, aby im umožnila oboznámiť sa s tým, že Komisia im vytýka uvedené jediné a pokračujúce porušenie, ako aj každé z týchto samostatných porušení.

- 71 V prejednávanej veci treba poznamenať, že Všeobecný súd v bodoch 71 až 76 napadnutého rozsudku pripomenul judikatúru týkajúcu sa dodržiavania práva na obhajobu v rámci konania, ktoré by mohlo viesť ku konštatovaniu porušenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ, najmä judikatúru uvedenú v bodoch 67 a 68 tohto rozsudku.
- 72 Po tom, čo Všeobecný súd odkázal na túto judikatúru v bode 208 napadnutého rozsudku, v bodoch 209 až 217 tohto rozsudku preskúmal, či boli odvolateľky v oznámení o výhradách informované o tom, že Komisia sa domnieva, že jediné a pokračujúce porušenie spočíva v rôznych dvojstranných dohodách.
- 73 V tejto súvislosti v bodoch 211 a 212 uvedeného rozsudku konštatoval, že pojem jediné a pokračujúce porušenie predpokladá súbor správaní, a preto odvolateľky nemohli tvrdiť, že Komisia zmenila svoje závery tým, že okrem jediného a pokračujúceho porušenia konštatovala aj viaceré dvojstranné kontakty, keďže práve tieto dvojstranné kontakty predstavovali toto jediné porušenie.
- 74 Ako teda vyplýva z bodu 219 toho istého rozsudku, Všeobecný súd vychádzal z predpokladu, že každé zo správaní tvoriacich jediné a pokračujúce porušenie treba nutne kvalifikovať ako samostatné porušenie. Rozhodol preto, že odvolateľky museli byť oboznámené s možným záverom Komisie, že všetky dvojstranné kontakty, ktoré im boli v oznámení o výhradách vytýkané, samy osebe predstavujú takéto samostatné porušenia.
- 75 Všeobecný súd sa tým dopustil nesprávneho právneho posúdenia. Na rozdiel od toho, čo Všeobecný súd uviedol v bodoch 211, 212 a 219 napadnutého rozsudku, keď implicitne zamenil pojem „správanie“ s pojmom „porušenie“, odvolateľky nemohli vzhľadom na neexistenciu akéhokoľvek jasného údajá v oznámení o výhradách vedieť, že Komisia mala v úmysle vytýkať im nielen jediné a pokračujúce porušenie uvedené v tomto oznámení, ale aj viacero samostatných porušení, ktoré predstavovali rôzne dvojstranné kontakty uvedené v tomto oznámení.
- 76 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd nemohol bez toho, aby sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, rozhodnúť, že Komisia neporušila práva odvolateľiek na obhajobu, hoci oznámenie o výhradách neobsahovalo podstatné skutočnosti, ktoré sa voči nim uvádzali v súvislosti s týmito samostatnými porušeniami, najmä zamýšľanú kvalifikáciu správaní, ktoré sa im vytýkali.
- 77 Prvej časti tretieho odvolacieho dôvodu preto treba vyhovieť.

– *O druhej časti tretieho odvolacieho dôvodu*

- 78 V druhej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 227 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že sporné rozhodnutie bolo dostatočne odôvodnené, pokiaľ ide o existenciu viacerých samostatných porušení.
- 79 V tejto súvislosti treba na jednej strane pripomenúť, ako to urobil Všeobecný súd v bode 222 napadnutého rozsudku, že podľa ustálenej judikatúry musí byť odôvodnenie vyžadované v článku 296 ZFEÚ prispôbené povahe predmetného aktu a musia z neho jasne a jednoznačne vyplývať úvahy inštitúcie, ktorá dotknutý akt prijala tak, aby dotknuté osoby mohli poznať dôvody prijatého opatrenia a aby súd Európskej únie mohol vykonať svoje preskúmanie. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, pretože otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 296 ZFEÚ, má byť posudzovaná

nielen s ohľadom na jeho znenie, ale tiež na jeho kontext, ako aj na súhrn právnych pravidiel upravujúcich dotknutú oblasť (rozsudok z 10. júla 2019, Komisia/Icap a i., C-39/18 P, EU:C:2019:584, bod 23, ako aj citovaná judikatúra).

- 80 Na druhej strane, ako vyplýva z bodov 59 až 61 a 64 tohto rozsudku, zo skutočnosti, že Komisia kvalifikuje všetky správania ako jediné a pokračujúce porušenie, nemožno vyvodiť záver, že každé z týchto správání treba samo osebe a samostatne nevyhnutne kvalifikovať ako samostatné porušenie. Ak sa totiž Komisia rozhodne kvalifikovať dotknuté správania ako také a pripísať ich odvolateľkám, musí ich ešte individuálne preskúmať a preukázať ich protiprávnu povahu, ako aj účasť odvolateľiek na každom z uvedených správání.
- 81 Z toho vyplýva, že ak má Komisia v úmysle vytknúť odvolateľkám nielen účasť na „jedinom a pokračujúcom porušení“, ale aj na viacerých samostatných porušeníach zodpovedajúcich správaniam tvoriacim toto porušenie, musí spresniť a odôvodniť právnu kvalifikáciu každého z týchto správání ako samostatného porušenia.
- 82 V prejednávanej veci Všeobecný súd najmä v bode 224 napadnutého rozsudku pripomenul, že odôvodnenie rozhodnutia prijatého Komisiou na zabezpečenie uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže musí byť logické a najmä bez vnútorných rozporov, ktoré by bránili správne porozumieť dôvodom, na ktorých sa toto rozhodnutie zakladá.
- 83 V tomto kontexte Všeobecný súd v bode 227 napadnutého rozsudku teda rozhodol, že v odôvodnení 352 sporného rozhodnutia nedošlo k rozporu, keďže Komisia v ňom uviedla, že predmetné kontakty predstavujú individuálne porušenia a súčasne spĺňajú kritériá jediného a pokračujúceho porušenia. V bodoch 229 až 232 tohto rozsudku konštatoval, že Komisia si splnila povinnosť odôvodnenia, ktorá jej vyplýva z článku 296 ZFEÚ, keďže jasne vysvetlila rozsah a povahu správania odvolateľiek, ktoré považovala za porušenie článku 101 ZFEÚ, a predložila dôkazy na podporu týchto záverov.
- 84 Všeobecný súd sa tým dopustil nesprávneho právneho posúdenia. Na rozdiel od toho, ako rozhodol Všeobecný súd, odôvodnenie konštatovania viacerých samostatných porušení, ktorých sa mali odvolateľky dopustiť, ako je uvedené v odôvodnení 352 tohto rozhodnutia, nie je dostatočné. Z tohto odôvodnenia teda vyplýva, že na základe skutočností opísaných v oddiele 4 a prílohe I uvedeného rozhodnutia každý aspekt správania vo vzťahu k akémukoľvek dotknutému zákazníkovi alebo akémukoľvek súboru (alebo viacerým súborom) dvojstranných kontaktov malo za cieľ obmedziť hospodársku súťaž, a teda predstavuje porušenie článku 101 ZFEÚ bez toho, aby Komisia uviedla dôvody, pre ktoré bolo podľa nej potrebné pripísať odvolateľkám každé správanie, ktoré sa im vytýkalo, nielen ako „jediné a pokračujúce porušenie“, ale aj ako niekoľko samostatných porušení článku 101 ZFEÚ.
- 85 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že Komisia si splnila svoju povinnosť odôvodniť sporné rozhodnutie, keď konštatovala, že odvolateľky sa okrem účasti na jedinom a pokračujúcom porušení zúčastnili aj na viacerých samostatných porušeníach.
- 86 Preto treba druhej časti tretieho odvolacieho dôvodu a v dôsledku toho tomuto odvolaciemu dôvodu v celom rozsahu vyhovieť.

O prvom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 87 Vo svojom prvom odvolacom dôvode odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd nesprávne nahradil odôvodnenie sporného rozhodnutia svojím vlastným odôvodnením, pričom potvrdil záver tohto rozhodnutia, podľa ktorého sa odvolateľky zúčastnili na jedinom a pokračujúcom porušení. Všeobecný súd v podstate prijal tvrdenie odvolateľiek, že Komisia nepreukázala protisúťažnú povahu viacerých kontaktov, ktoré im boli pripísané, konkrétne kontaktov č. 66, 67, 70, 73, 76, 78, 88, 98, 101 a 105. Všeobecný súd však namiesto toho, aby preskúmal, či je z tohto dôvodu záver napadnutého rozhodnutia týkajúci sa existencie jediného a pokračujúceho porušenia pozostávajúceho z viacerých samostatných porušení neopodstatnený, usúdil, že všetky kontakty, ktoré sa týkali odvolateľiek, mohli tvoriť súčasť súboru nepriamych dôkazov umožňujúcich preukázať charakter takéhoto jediného a pokračujúceho porušenia, aj keď nie všetky kontakty predstavovali preukázané protisúťažné kontakty.
- 88 Pri posudzovaní toho, či Komisia predložila dostatočné dôkazy na to, aby bolo možné kvalifikovať určité správanie ako jediné a pokračujúce porušenie, Všeobecný súd prijal výhradu odvolateľiek voči spornému rozhodnutiu, podľa ktorej Komisia nepreukázala protisúťažnú povahu viacerých kontaktov, ktoré im boli pripísané. Všeobecný súd konkrétne v bode 108 napadnutého rozsudku pripustil, že kontakty č. 66, 67, 70, 73, 76 a 78 neboli skutočnosťami, na ktorých Komisia založila svoje rozhodnutie. V bode 159 napadnutého rozsudku tiež konštatoval, že kontakt č. 101 nemôže byť súčasťou súboru nepriamych dôkazov. Okrem toho Všeobecný súd pripustil, že kontakty č. 88, 98 a 105 neboli jednoznačne preukázané. Podľa odvolateľiek pritom prináležalo Všeobecnému súdu, aby preskúmal dôvodnosť záveru sporného rozhodnutia, ktorý sa týkal existencie jediného a pokračujúceho porušenia pozostávajúceho z viacerých samostatných porušení. V spornom rozhodnutí totiž Komisia neprijala súbor nepriamych dôkazov, ale vychádzala z predpokladu, že každý vytýkaný kontakt predstavoval samostatné porušenie a že tieto samostatné porušenia sú súčasťou spoločného zámeru, ktorý ako celok predstavuje jediné a pokračujúce porušenie. Naopak, Všeobecný súd rozhodol, že všetky kontakty týkajúce sa odvolateľiek, aj keď nie všetky predstavovali preukázané protisúťažné kontakty, môžu predstavovať súbor nepriamych dôkazov umožňujúcich preukázať charakter jediného a pokračujúceho porušenia.
- 89 Všeobecný súd sa teda tým, že odôvodnenie uvedené Komisiou v spornom rozhodnutí nahradil svojím odôvodnením, dopustil nesprávneho právneho posúdenia.
- 90 Komisia spochybňuje dôvodnosť prvého odvolacieho dôvodu.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 91 Svojím prvým odvolacím dôvodom odvolateľky vytýkajú Všeobecnému súdu, že nesprávne nahradil odôvodnenie Komisie v spornom rozhodnutí svojím vlastným odôvodnením, pokiaľ ide o posúdenie existencie jediného a pokračujúceho porušenia.
- 92 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že súdy Únie nemôžu meniť podstatné znaky porušenia, ktoré Komisia v súlade s právnymi predpismi konštatovala v spornom rozhodnutí, a to ani v rámci preskúmania zákonnosti, ani pri výkone ich neobmedzenej právomoci. Podľa judikatúry Súdneho dvora totiž tieto súdy nemôžu v rámci preskúmania zákonnosti uvedeného v článku 263 ZFEÚ

nahradiť odôvodnenie autora predmetného aktu svojím vlastným odôvodnením. Neobmedzená právomoc, ktorou disponuje Všeobecný súd na základe článku 31 nariadenia č. 1/2003, sa týka len jeho posúdenia pokuty uloženej Komisiou (rozsudok z 26. septembra 2018, Philips a Philips France/Komisia, C-98/17 P, neuvěřený, EU:C:2018:774, bod 50, ako aj citovaná judikatúra).

- 93 Treba teda overiť, či Všeobecný súd zmenil, ako tvrdia odvolateľky, podstatné znaky jediného a pokračujúceho porušenia, ktoré Komisia v spornom rozhodnutí v súlade s právnymi predpismi konštatovala.
- 94 V prejednávanej veci treba v prvom rade poznamenať, že analýza kontaktov č. 66, 67, 70, 73, 76, 78, 88, 98, 101 a 105, ktorú Všeobecný súd vykonal v bodoch 108 až 168 napadnutého rozsudku sa netýkala protisúťažnej povahy týchto kontaktov, ale toho, či mohli byť súčasťou súboru nepriamych dôkazov smerujúcich k preukázaniu existencie porušenia z hľadiska cieľa. V tejto súvislosti Všeobecný súd potvrdil, že to tak bolo v desiatich zo 17 kontaktov pripisovaných odvolateľkám (kontakty č. 62, 63, 65, 88, 89, 95, 98, 100, 105 a 116) v priebehu pätnástich mesiacov, počas ktorých sa odvolateľky zúčastnili na predmetnom jedinom a pokračujúcom porušení, a v bode 175 tohto rozsudku dospel k záveru, že Komisia mohla, bez toho, aby sa dopustila akéhokoľvek pochybenia a bez toho aby porušila povinnosť odôvodnenia, dospieť, na základe všetkých dôkazov a skutočností, ktoré bolo možné zohľadniť, k záveru, že odvolateľky sa zúčastnili na porušení „z hľadiska cieľa“ článku 101 ZFEÚ.
- 95 V druhom rade treba uviesť, že na rozdiel od toho, čo tvrdia odvolateľky, zo sporného rozhodnutia vyplýva, že Komisia vychádzala zo súboru nepriamych dôkazov na preukázanie jediného a pokračujúceho porušenia, ktoré im vytýkala. Ako príklad treba uviesť, že Komisia v odôvodnení 322 sporného rozhodnutia výslovne pripomenula jednak, že je potrebné, aby predložila presné a zhodné dôkazy na podporu pevného presvedčenia, že došlo k porušeniu, ale že každý z predložených dôkazov nemusí nutne spĺňať tieto kritériá vo vzťahu ku každému prvku porušenia, a jednak, že stačí, aby súbor nepriamych dôkazov, na ktoré sa inštitúcia odvoláva, posudzovaný ako celok, spĺňal túto požiadavku.
- 96 V tejto súvislosti Komisia opäť výslovne odkázala na tento súbor nepriamych dôkazov v odôvodneniach 220, 325, 334 a 425 sporného rozhodnutia.
- 97 Nemožno teda tvrdiť, že Všeobecný súd tým, že odkázal na súbor nepriamych dôkazov, nahradil odôvodnenie uvedené Komisiou v spornom rozhodnutí svojím vlastným odôvodnením. Naopak v podstate potvrdil, že prístup Komisie, ktorá pri preukazovaní existencie jediného a pokračujúceho porušenia vychádzala zo súboru nepriamych dôkazov, je v súlade s judikatúrou týkajúcou sa preukazovania porušenia podľa článku 101 ZFEÚ.
- 98 Prvý odvolací dôvod preto treba zamietnuť ako nedôvodný.

O druhom odvolacom dôvode

- 99 Druhý odvolací dôvod odvolateľiek sa delí na dve časti.

O prvej časti druhého odvolacieho dôvodu

– Argumentácia účastníkov konania

- 100 Prvá časť druhého odvolacieho dôvodu je založená na tom, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že odvolateľky sa v období od 25. júla 2007 do 29. októbra 2008 zúčastnili na jedinom a pokračujúcom porušení.
- 101 Odvolateľky po prvé tvrdia, že vzhľadom na judikatúru Všeobecného súdu je potrebné, aby boli protisúťažné kontakty dostatočne časovo blízke na to, aby bolo možné konštatovať jediné a pokračujúce porušenie. Rovnako v rozsudku z 26. septembra 2018, Infineon Technologies/Komisia (C-99/17 P, EU:C:2018:773, body 50 až 52), Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ ide o výrobky, pre ktoré sa ceny stanovovali každoročne, bolo vhodné overiť, či Komisia zistila, že dotknuté podniky sa aspoň raz ročne zúčastnili na karteli.
- 102 V napadnutom rozsudku však Všeobecný súd neposúdil, či s prihliadnutím na nepreukázané kontakty bola účasť odvolateľiek na porušení nepretržitá. Všeobecný súd v bode 198 tohto rozsudku uviedol, že niektoré zo 17 kontaktov pripisovaných odvolateľkám neboli preukázané. Konkrétne v bode 108 uvedeného rozsudku Všeobecný súd uznal, že Komisia nevyvodila nijaký záver, pokiaľ ide o kontakty č. 66, 67, 70, 73, 76 a 78, ktoré sú uvedené len v prílohe I sporného rozhodnutia, a teda nie sú uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia, na základe ktorého mala konštatovať, že odvolateľky nemali počas obdobia približne piatich mesiacov nijaký protisúťažný kontakt.
- 103 Všeobecný súd však neanalyzoval, či vzhľadom na skutočné fungovanie trhu časový interval približne piatich mesiacov bez preukázaného protisúťažného kontaktu nespochybňuje účasť odvolateľiek na predmetnom jedinom a pokračujúcom porušení. Všeobecný súd sa teda tým, že nevyvodil dôsledky zo svojich vlastných zistení, dopustil nesprávneho právneho posúdenia.
- 104 Komisia túto argumentáciu spochybňuje.

– Posúdenie Súdnym dvorom

- 105 V prvej časti svojho druhého odvolacieho dôvodu odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že sa v období od 25. júla 2007 do 29. októbra 2008 zúčastnili na jedinom a pokračujúcom porušení, pričom nezohľadnil svoje vlastné konštatovania, že medzi dvoma kontaktmi, na ktorých sa odvolateľky zúčastnili, existoval rozdiel približne piatich mesiacov.
- 106 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že podnik sa mohol priamo zúčastňovať iba na časti protisúťažných správaní tvoriacich jediné a pokračujúce porušenie, ale vedel o všetkých ostatných protiprávných správaniach, ktoré plánovali alebo uskutočnili ďalší účastníci kartelu sledujúci rovnaké ciele, alebo ich mohol rozumne predpokladať a bol ochotný podstúpiť z toho vyplývajúce riziko. V takomto prípade je Komisia oprávnená pripisovať tomuto podniku zodpovednosť za všetky protisúťažné správania tvoriace takéto porušenie a následne za porušenie ako celok (rozsudok zo 6. decembra 2012, Komisia/VerhuizingenCoppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 43 a citovaná judikatúra).

- 107 Z toho tiež vyplýva, že v takom prípade sa skutočnosť, že sa podnik nezúčastňoval na všetkých prvkoch zakladajúcich kartelovú dohodu alebo že plnil menej významnú úlohu v aspektoch, na ktorých sa zúčastňoval, môže zohľadniť iba pri posudzovaní závažnosti porušenia a prípadne pri stanovení výšky pokuty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. septembra 2018, Infineon Technologies/Komisia, C-99/17 P, EU:C:2018:773, bod 54).
- 108 Navyše v rámci porušenia trvajúceho viacero rokov skutočnosť, že k prejavom kartelu dôjde v rozličných obdobiach, ktoré môžu byť oddelené kratšími alebo dlhšími časovými medzerami, nemá vplyv na existenciu takéhoto kartelu, pokiaľ rôzne konania, ktoré sú súčasťou tohto porušenia, sledujú ten istý cieľ a patria do rámca jedného pokračujúceho porušenia (rozsudok z 21. septembra 2006, Technische Unie/Komisia, C-113/04 P, EU:C:2006:593, bod 169).
- 109 V prejednávanej veci treba poznamenať, že Všeobecný súd v bodoch 176 až 200 napadnutého rozsudku preskúmal tvrdenie odvolateliek založené na nedostatku dôkazov o jedinom a pokračujúcom porušení, z ktorého vychádzala Komisia.
- 110 Všeobecný súd v bodoch 178 až 181 tohto rozsudku najprv pripomenul relevantnú judikatúru týkajúcu sa povinností Komisie v súvislosti s preukázaním jedineho a pokračujúceho porušenia. Následne v bode 186 uvedeného rozsudku v súvislosti s otázkou, či Komisia mala posúdiť, či boli obdobia medzi kontaktmi dostatočne krátke na preukázanie jedineho a pokračujúceho porušenia, zdôraznil, že skutočnosť, že v určitých konkrétnych obdobiach nebol zistený dôkaz o existencii jedineho a pokračujúceho porušenia, nebráni tomu, aby sa porušenie považovalo za zistené v celkovo dlhšom období, ako sú tieto obdobia, za predpokladu, že takéto konštatovanie je založené na objektívnych a zhodných nepriamych dôkazoch.
- 111 Napokon, pokiaľ ide konkrétne o počet údajných kontaktov odvolateliek, Všeobecný súd v bode 198 napadnutého rozsudku rozhodol, že aj keby sa zohľadnila skutočnosť, že niektoré z týchto kontaktov nie sú absolútne preukázané, počet kontaktov odvolateliek nemožno považovať za malý.
- 112 Všeobecnému súdu teda nemožno vytýkať, že nezohľadnil prípadný približne päťmesačný odstup medzi dvoma uvedenými kontaktmi.
- 113 Po prvé Všeobecný súd v bode 187 napadnutého rozsudku konštatoval, že najdlhšie obdobie bez preukázaného kontaktu trvalo len tri mesiace.
- 114 Po druhé na rozdiel od toho, čo tvrdia odvolateľky, Všeobecný súd v bode 198 napadnutého rozsudku nekonštatoval, že niektoré kontakty neboli preukázané. Uvažoval len o hypotéze, podľa ktorej niektoré z kontaktov pripisovaných odvolateľkám neboli absolútne preukázané, a v porovnaní so situáciou ostatných účastníkov kartelu z toho vyvodil záver, že ani pri tejto hypotéze nebola spochybnená účasť odvolateliek na jedinom a pokračujúcom porušení.
- 115 Po tretie, pokiaľ ide konkrétne o kontakty č. 66, 67, 70, 73, 76 a 78, je vhodné pripomenúť, že neexistencia dôkazu o protisúťažných kontaktoch za určité dané obdobie nebráni konštatovaniu jedineho a pokračujúceho porušenia za predpokladu, že sa takéto zistenie zakladá na objektívnych a zhodných nepriamych dôkazoch a že rôzne konania, ktoré sú súčasťou tohto porušenia, sledujú za podmienok uvedených v bode 108 tohto rozsudku jediný cieľ.

- 116 Práve touto úvahou sa Všeobecný súd správne riadil. V bodoch 188 až 195 napadnutého rozsudku rozhodol, že Komisia správne preukázala, že odvolateľky vedeli o existencii spoločného cieľa a že úmyselne prispeli k hospodárskemu a protisúťažnému cieľu kartelu.
- 117 Za takýchto okolností nemôže byť interval približne piatich mesiacov medzi dvoma kontaktmi, na ktorých sa odvolateľky zúčastnili, aj za predpokladu, že by bol preukázaný, taký, aby spochybnil ich účasť na dotknutom jedinom a pokračujúcom porušení.
- 118 V každom prípade sa odvolateľky nemôžu odvolávať na rozsudok z 26. septembra 2018, Infineon Technologies/Komisia (C-99/17 P, EU:C:2018:773), na podporu tvrdenia, že Všeobecný súd mal overiť, či interval približne piatich mesiacov bez preukázaného protisúťažného kontaktu nespochybňuje účasť odvolateľiek na údajnom jedinom a pokračujúcom porušení. Zatiaľ čo sa totiž body 50 až 52 tohto rozsudku týkajú analýzy konkrétnych okolností dotknutej veci, Súdny dvor v bode 53 uvedeného rozsudku pripomenul, že v rámci porušenia trvajúceho určité časové obdobie, skutočnosť, že k prejavom kartelu dochádza v rôznych časových obdobiach, ktoré môžu byť oddelené kratšími alebo dlhšími časovými intervalmi, nemá vplyv na existenciu tohto kartelu, pokiaľ rôzne činnosti, ktoré sú súčasťou tohto porušenia, sledujú jediný cieľ a sú súčasťou jediného a pokračujúceho porušenia.
- 119 Preto je potrebné zamietnuť prvú časť druhého odvolacieho dôvodu ako nedôvodnú.

O druhej časti druhého odvolacieho dôvodu

– Argumentácia účastníkov konania

- 120 V druhej časti svojho druhého odvolacieho dôvodu odvolateľky Všeobecnému súdu vytýkajú, že porušil svoju povinnosť odôvodnenia, keď napadnutý rozsudok založil na rozporuplných dôvodoch. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je totiž vnútorne rozporuplné, pokiaľ ide o ich účasť na jedinom a pokračujúcom porušení. Tvrdenie uvedené v bode 187 tohto rozsudku, podľa ktorého väčšinu individuálnych kontaktov vo všeobecnosti delil iba jeden mesiac, je v rozpore s konštatovaním v bode 108 uvedeného rozsudku, podľa ktorého kontakty č. 66, 67, 70, 73, 76 a 78 neboli preukázané. Ak by sa totiž tieto kontakty nebrali do úvahy, bolo by potrebné dospieť k záveru, že došlo k prerušeniu kontaktov na obdobie približne piatich mesiacov.
- 121 Komisia tvrdí, že druhá časť druhého odvolacieho dôvodu je nedôvodná.

– Posúdenie Súdnym dvorom

- 122 V druhej časti svojho druhého odvolacieho dôvodu odvolateľky Všeobecnému súdu vytýkajú, že porušil svoju povinnosť odôvodnenia, keď napadnutý rozsudok založil na rozporuplných dôvodoch.
- 123 V tejto súvislosti stačí uviesť, že Všeobecný súd v bode 187 napadnutého rozsudku konštatoval, že „odvolateľky sa v priebehu pätnástich mesiacov podieľali na mnohých kontaktoch, [že] väčšinu kontaktov od seba delil len jeden mesiac, [že] odvolateľky sa niekedy zúčastnili na viacerých kontaktoch v priebehu toho istého mesiaca [a že] najdlhšie preukázané obdobie bez kontaktu [bolo] len tri mesiace“.

- 124 Je tak možné, že toto konštatovanie je všeobecné a nemožno ho chápať tak, že všetky intervaly medzi jednotlivými kontaktmi, na ktorých sa odvolateľky zúčastnili, neboli dlhšie ako jeden mesiac.
- 125 Druhá časť druhého odvolacieho dôvodu je teda založená na nesprávnom výklade napadnutého rozsudku, a preto musí byť zamietnutá ako nedôvodná.
- 126 Druhý odvolací dôvod je preto potrebné zamietnuť v celom rozsahu ako nedôvodný.

O štvrtom odvolacom dôvode

- 127 Štvrtý odvolací dôvod odvolateľiek sa delí na tri časti.

Argumentácia účastníkov konania

– O prvej časti štvrtého odvolacieho dôvodu

- 128 V prvej časti svojho štvrtého odvolacieho dôvodu odvolateľky Všeobecnému súdu vytýkajú, že porušil zásadu stanovenú v usmerneniach k metóde stanovenia pokút, podľa ktorej hodnota predaja musí odrážať ekonomický význam porušenia a relatívny podiel každého podniku zúčastneného na porušení, a teda zásady proporcionality a rovnosti zaobchádzania.
- 129 Odvolateľky tvrdia, že počas trvania údajného porušenia Quanta Storage Inc. (ďalej len „Quanta“) vyrábala ODM, ktoré sa následne predávali pod značkou Sony Optiarc. V rámci dohôd o rozdelení príjmov uzavretých medzi odvolateľkami a spoločnosťou Quanta odovzdávali odvolateľky spoločnosti Quanta príjmy z týchto výrobkov navrhnutých a vyrobených spoločnosťou Quanta. V spornom rozhodnutí však došlo k dvojitému započítaniu, keďže tieto príjmy boli súčasne pripísané odvolateľkám aj spoločnosti Quanta.
- 130 Všeobecný súd však odmietol tvrdenie odvolateľiek, podľa ktorého sporné rozhodnutie započítalo tie isté príjmy dvakrát. Rovnako odmietol ich tvrdenie, že toto dvojité započítanie porušilo zásady rovnosti zaobchádzania a proporcionality z dôvodu, že viedlo k uloženiu pokuty odvolateľkám, čo neoprávnene zvýšilo ich podiel na hodnote predaja.
- 131 Usmernenia k metóde stanovenia pokút definujú hodnotu predaja ako vhodnú náhradu, ktorá odráža ekonomický význam porušenia a relatívny podiel každého podniku zúčastneného na porušení. Súdny dvor potvrdil tento výklad hodnoty predaja, ktorý je v súlade so zásadami uvedenými v predchádzajúcom bode, a v niektorých prípadoch sa Komisia snažila zabrániť takémuto dvojitému započítaniu.
- 132 S cieľom zamietnuť tvrdenie odvolateľiek Všeobecný súd v bode 245 napadnutého rozsudku konštatoval, že metóda navrhovaná odvolateľkami, by oslabil účinnosť zákazu kartelov, keďže dotknutým podnikom by potom stačilo, aby sa spojili s účastníkom kartelu, aby znížili výšku svojej pokuty. Táto úvaha viedla Všeobecný súd k potvrdeniu dvojitého započítania hodnoty predaja, čo predstavuje nesprávne právne posúdenie a porušenie uvedených zásad.

133 Komisia považuje prvú časť štvrtého odvolacieho dôvodu za neprípustnú. Z článku 256 ZFEÚ, článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článku 168 ods. 1 písm. d) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora vyplýva, že odvolanie musí presne uvádzať napádané časti rozsudku, ktorého zrušenie odvolateľka navrhuje. Táto prvá časť štvrtého odvolacieho dôvodu však v skutočnosti predstavuje návrh na opätovné preskúmanie žaloby podanej na Všeobecný súd bez toho uvedenia konkrétneho pochybenia v napadnutom rozsudku, čo nepatrí do právomoci Súdneho dvora.

134 V každom prípade prvá časť štvrtého odvolacieho dôvodu je nedôvodná a neúčinná.

– *O druhej časti štvrtého odvolacieho dôvodu*

135 Druhá časť štvrtého odvolacieho dôvodu je založená na porušení povinnosti odôvodnenia v rozsahu, v akom sa Všeobecný súd nezaoberal tvrdením odvolateľiek, podľa ktorého dvojité započítanie hodnoty predaja protiprávne zvýšilo ekonomický význam údajného porušenia a v dôsledku toho aj pokutu, ktorá im bola uložená.

136 Na základe tejto povinnosti je Všeobecný súd povinný dostatočne právne odpovedať na všetky tvrdenia odvolateľiek. Odôvodnenie poskytnuté Všeobecným súdom môže byť implicitné len pod podmienkou, že dotknutým osobám umožní oboznámiť sa s dôvodmi, pre ktoré Všeobecný súd nevyhovel ich tvrdeniam.

137 Všeobecný súd však neodpovedal na tvrdenia odvolateľiek a uspokojil sa so všeobecnými úvahami, ktoré priamo neodpovedali na tieto tvrdenia a najmä tie týkajúce sa dvojitého započítania príjmov z predaja ODM.

138 Komisia zastáva názor, že druhá časť štvrtého odvolacieho dôvodu je nedôvodná a neúčinná.

– *O tretej časti štvrtého odvolacieho dôvodu*

139 V tretej časti svojho štvrtého odvolacieho dôvodu odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho posúdenia, keď zamietol ich tvrdenie, podľa ktorého Komisia v ich prípade neodôvodnila odklon od svojej praxe vyhýbať sa dvojitému započítaniu, zatiaľ čo vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach zohľadnila hodnotu predaja na účely výpočtu výšky pokuty, keďže táto hodnota odráža ekonomický význam porušenia.

140 Komisia sa domnieva, že tretiu časť štvrtého odvolacieho dôvodu treba zamietnuť ako nedôvodnú a neúčinnú.

Posúdenie Súdnym dvorom

141 V troch častiach svojho štvrtého odvolacieho dôvodu, ktoré treba preskúmať spoločne, odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, porušil zásady rovnosti zaobchádzania a proporcionality a nesplnil svoju povinnosť odôvodnenia, tým, že potvrdil výšku pokuty uloženej na základe tých istých príjmov, ktoré boli základom pre výpočet výšky pokuty uloženej spoločnosti Quanta, ktorá navrhovala a vyrábala ODM predávané pod značkou Sony Optiarc na základe dohôd o rozdelení príjmov.

- 142 Na úvod treba uviesť, že z odvolania implicitne, ale jasne vyplýva, že odvolateľky sa odvolávajú na body 237 až 250 napadnutého rozsudku, čo navyše potvrdili aj vo svojej replike. Tento odvolací dôvod je teda prípustný.
- 143 Pokiaľ ide o podstatu veci, treba uviesť, že Všeobecný súd najskôr v bode 238 napadnutého rozsudku konštatoval, že tvrdenie odvolateľiek, podľa ktorého Komisia dvakrát započítala predaje spoločnosti Dell, je málo zrozumiteľné, keďže príjmy od spoločnosti Dell získali len odvolateľky.
- 144 Ďalej v bodoch 239 až 243 tohto rozsudku pripomenul judikatúru uplatniteľnú na určenie výšky pokút za porušenie práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže Komisiou.
- 145 Všeobecný súd napokon v podstate dospel k záveru, že Komisia v spornom rozhodnutí postupovala v súlade s metódou výpočtu stanovenou v usmerneniach k metóde stanovenia pokút. V tejto súvislosti v bode 244 uvedeného rozsudku konštatoval, že keď sa Komisia snažila zistiť hodnotu predaja tovaru, ktorého sa porušenie priamo alebo nepriamo týkalo, bolo logické, že použila priame predaje odvolateľiek spoločnosti Dell ako základ pre výpočet výšky pokuty.
- 146 Pokiaľ ide konkrétne o tvrdenie založené na dvojitom započítaní príjmov, Všeobecný súd v bode 245 napadnutého rozsudku spresnil, že metóda navrhovaná odvolateľkami spočívajúca v odpočítaní od príjmov, ktoré odvolateľky získali od spoločnosti Dell, príjmy, ktoré odovzdali spoločnosti Quanta, oslabuje účinnosť zákazu kartelov, keďže podnikom zúčastneným na karteli by stačilo spojiť sa na účely zníženia výšky ich pokuty.
- 147 Pokiaľ ide o zásady proporcionality a rovnosti zaobchádzania, Všeobecný súd v bodoch 246 a 247 napadnutého rozsudku dodal, že správanie odvolateľiek sa zásadne neodlišovalo od správania ostatných adresátov sporného rozhodnutia, a to tak z hľadiska výmeny informácií, vrátane informácií o cenách, ako aj z hľadiska frekvencie týchto výmen. Dospel k záveru, že sporné rozhodnutie neporušilo ani tieto zásady, ani usmernenia k metóde stanovenia pokút.
- 148 Po prvé, pokiaľ ide o tvrdenia odvolateľiek týkajúce sa porušenia povinnosti odôvodnenia, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry povinnosť odôvodnenia rozsudkov, ktorú má Všeobecný súd podľa článku 36 a článku 53 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, nevyžaduje, aby Všeobecný súd vypracoval také odôvodnenie, ktoré by vyčerpávajúcim spôsobom a jednotlivo rozoberalo všetky tvrdenia účastníkov sporu. Odôvodnenie teda môže byť implicitné, ak umožní dotknutým osobám oboznámiť sa s dôvodmi, z ktorých Všeobecný súd vychádzal, a Súdnemu dvoru poskytne dostatok podkladov potrebných na uskutočnenie preskúmania v rámci odvolania (rozsudok z 25. novembra 2020, Komisia/GEA Group, C-823/18 P, EU:C:2020:955, bod 42 a citovaná judikatúra).
- 149 Odôvodnenie uvedené v bodoch 237 až 250 napadnutého rozsudku je v súlade s požiadavkami judikatúry pripomenutej v predchádzajúcom bode. Všeobecný súd totiž preskúmal všetky výhrady formulované odvolateľkami, týkajúce sa výpočtu pokuty, a uviedol dôvody ich zamietnutia. Všeobecný súd konkrétne v bodoch 237 a 238 napadnutého rozsudku preskúmal tvrdenie o dvojitom započítaní, a teda uviedol dôvody, pre ktoré tieto výhrady zamietol.
- 150 Po druhé Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že Komisia sa neodchýlila od metódy stanovenej v usmerneniach k metóde stanovenia pokút.

- 151 Správne totiž uviedol, že Komisia v súlade s touto metódou založila svoj výpočet pokuty uloženej odvolateľkám najmä na hodnote predaja tovaru, ktorého sa porušenie priamo alebo nepriamo týkalo.
- 152 Všeobecný súd tiež správne rozhodol, že metóda navrhovaná odvolateľkami, ktorá nie je založená na hodnote predaja, ale len na príjmoch pochádzajúcich z priameho predaja, by oslabil účinnosť zákazu kartelov, a preto ju nemožno považovať za metódu umožňujúcu zohľadniť ekonomický význam porušenia.
- 153 Po tretie, pokiaľ ide o zásadu rovnosti zaobchádzania, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry táto zásada predstavuje základnú zásadu práva Únie zakotvenú v článkoch 20 a 21 Charty základných práv Európskej únie. Tato zásada vyžaduje, aby sa v porovnateľných situáciách nepostupovalo rozdielne a v rozdielnych situáciách rovnako, ak takýto postup nie je objektívne odôvodnený (rozsudok z 25. novembra 2020, Komisia/GEA Group, C-823/18 P, EU:C:2020:955, bod 58 a citovaná judikatúra).
- 154 V prejednávanej veci Všeobecný súd v bode 246 napadnutého rozsudku rozhodol, že správanie odvolateľiek sa zásadne neodlišovalo od správania ostatných adresátov sporného rozhodnutia, pokiaľ ide o výmenu informácií o cenách, ako aj o frekvenciu týchto výmen. Za týchto okolností v bode 247 tohto rozsudku konštatoval, že toto rozhodnutie neporušilo zásadu rovnosti zaobchádzania.
- 155 Na rozdiel od tvrdenia odvolateľiek tento záver nie je poznačený žiadnym nesprávnym právnym posúdením. Z bodov 246 a 247 napadnutého rozsudku totiž vyplýva, že Všeobecný súd sa v podstate odôvodnene domnieval, že Komisia správne uplatnila rovnakú metódu výpočtu pokuty pre všetky dotknuté podniky, založenú na zohľadnení hodnoty predaja, a že skutočnosti uvedené odvolateľkami, ktoré podľa nich odôvodňujú uplatnenie odlišnej metódy výpočtu, nemôžu ovplyvniť tento záver.
- 156 Po štvrté, pokiaľ ide o zásadu proporcionality, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora neprináleží tomuto súdu pri rozhodovaní o právnych otázkach v rámci odvolania nahrádzať z dôvodov spravodlivosti svojim posúdením posúdenie Všeobecného súdu, ktorý v rámci výkonu svojej neobmedzenej právomoci rozhoduje o výške pokút uložených podnikom za to, že porušili právo Únie. Preto len v prípade, že by sa Súdny dvor domnieval, že úroveň sankcie je nielen neprímeraná, ale aj nadmerne vysoká, či dokonca disproporčná, treba konštatovať, že sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia z dôvodu neprímeranej výšky pokuty (rozsudky z 30. mája 2013, Quinn Barlo a i./Komisia C-70/12 P, neuvverejnený, EU:C:2013:351, bod 57, ako aj citovaná judikatúra a z 26. septembra 2018, Philips a Philips France/Komisia, C-98/17 P, neuvverejnený, EU:C:2018:774, bod 107).
- 157 Odvolateľky však nepreukázali, prečo je výška pokuty, ktorá im bola uložená, nadmerne vysoká, či dokonca disproporčná.
- 158 Z vyššie uvedeného vyplýva, že štvrtý odvolací dôvod treba zamietnuť v celom rozsahu ako nedôvodný.

O zrušení napadnutého rozsudku

- 159 Ako vyplýva z analýzy tretieho odvolacieho dôvodu odvolateľiek v bodoch 55 až 86 tohto rozsudku, Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia.
- 160 Za týchto podmienok treba napadnutý rozsudok zrušiť.

O žalobe na Všeobecnom súde

- 161 V súlade s článkom 61 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie ak je odvolanie dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Všeobecného súdu. V danej veci môže vydať konečný rozsudok sám, ak to stav konania dovoľuje, alebo môže vec vrátiť na rozhodnutie Všeobecného súdu.
- 162 V prejednávanej veci je namieste, aby sa vydal konečný rozsudok, keďže to stav konania dovoľuje.
- 163 Ako bolo uvedené v bode 33 tohto rozsudku, na podporu svojho žaloby pred Všeobecným súdom odvolateľky uviedli dva žalobné dôvody.
- 164 V rámci svojho prvého žalobného dôvodu pred Všeobecným súdom odvolateľky tvrdia, pokiaľ ide o ich účasť na samostatných porušeníach tvoriacich jedinú a pokračujúce porušenie, ktoré sa im pripisuje, že Komisia toto tvrdenie neuviedla v priebehu správneho konania a že porušila ich právo na obhajobu tým, že toto tvrdenie bolo po prvýkrát uvedené v spornom rozhodnutí. Toto rozhodnutie je tiež postihnuté nedostatkom odôvodnenia, pokiaľ ide o zistenie týchto samostatných porušení.
- 165 Pokiaľ ide o výhradu týkajúcu sa porušenia povinnosti odôvodnenia, z dôvodov uvedených v bodoch 78 až 90 tohto rozsudku treba konštatovať, že Komisia neodôvodnila svoje rozhodnutie, pokiaľ ide o účasť odvolateľiek na uvedených samostatných porušeníach tvoriacich jedinú a pokračujúce porušenie, ktoré sa im pripisuje.
- 166 Preto bez toho, aby bolo potrebné preskúmať ostatné tvrdenia uvedené v rámci prvého žalobného dôvodu, ktorý odvolateľky uviedli na podporu ich žaloby, treba tomuto žalobnému dôvodu vyhovieť v rozsahu, v akom vytyka Komisii nedostatočné odôvodnenie sporného rozhodnutia, pokiaľ ide o ich účasť na tých istých samostatných porušeníach.
- 167 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a na to, čo bolo uvedené v bodoch 55 až 58 tohto rozsudku, treba článok 1 písm. g) sporného rozhodnutia zrušiť v rozsahu, v akom sa v ňom konštatuje, že odvolateľky porušili článok 101 ZFEÚ a článok 53 Dohody o EHP tým, že sa zúčastnili na viacerých samostatných porušeníach.
- 168 Druhým žalobným dôvodom v žalobe podanej na Všeobecný súd odvolateľky v prvej časti tvrdia, že Komisia im uložila pokutu vypočítanú na základe príjmov získaných od spoločnosti Dell, ktoré boli odovzdané spoločnosti Quanta na základe platných dohôd o rozdelení príjmov medzi odvolateľkami a spoločnosťou Quanta. V druhej časti tohto žalobného dôvodu odvolateľky tvrdia, že Komisia porušila zásady rovnosti zaobchádzania a proporcionality, článok 23 ods. 3 nariadenia č. 1/2003 a usmernenia k metóde stanovenia pokút v rozsahu, v akom sporné rozhodnutie nezohľadnilo ich podstatne menej závažné správanie v porovnaní so správaním niektorých iných adresátov.

- 169 V prejednávanej veci, pokiaľ ide v prvom rade o prvú časť druhého žalobného dôvodu, treba konštatovať, že z dôvodov uvedených v bodoch 141 až 158 tohto rozsudku, pokiaľ ide o výhradu týkajúcu sa metódy stanovenia pokút, sporné rozhodnutie neporušilo ani zásady rovnosti zaobchádzania a proporcionality, ani usmernenia k metóde stanovenia pokút.
- 170 Po druhé, pokiaľ ide o druhú časť druhého žalobného dôvodu, Súdny dvor sa stotožnil s odôvodnením, ktoré Všeobecný súd uviedol v bodoch 253 až 264 napadnutého rozsudku. Z dôvodov uvedených v týchto bodoch, ako aj z dôvodov uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku je teda potrebné tento druhý žalobný dôvod zamietnuť.
- 171 Na základe neobmedzenej právomoci priznanej Súdnemu dvoru článkom 261 ZFEÚ a článkom 31 nariadenia č. 1/2003 treba preto rozhodnúť o sume pokuty, ktorá sa musí uložiť odvolateľkám (rozsudok z 21. januára 2016, Galp Energía España a i./Komisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 87, ako aj citovaná judikatúra).
- 172 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že Súdny dvor, ktorý sám s konečnou platnosťou rozhoduje o veci na základe článku 61 prvého odseku druhej vety Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, môže v rámci výkonu svojej neobmedzenej právomoci nahradiť posúdenie Komisie svojím posúdením a v dôsledku toho zrušiť, znížiť alebo zvýšiť uloženú pokutu alebo penále (rozsudok z 21. januára 2016, Galp Energía España a i./Komisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 88, ako aj citovaná judikatúra).
- 173 Na účely určenia výšky uloženej pokuty mu prináleží, aby sám posudzoval okolnosti prejednávanej veci a dotknutý druh porušenia (rozsudok z 21. januára 2016, Galp Energía España a i./Komisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 89, ako aj citovaná judikatúra).
- 174 Tento výkon podľa článku 23 ods. 3 nariadenia č. 1/2003 predpokladá, že pre každý sankcionovaný podnik bude zohľadnená závažnosť predmetného porušenia, ako aj jeho dĺžka trvania, pričom je potrebné dodržať najmä zásady odôvodnenia, proporcionality, individualizácie sankcií a rovnosti zaobchádzania a Súdny dvor nie je viazaný indikatívnymi pravidlami, ktoré Komisia stanovila vo svojich usmerneniach, hoci tieto pravidlá môžu usmerniť súdy Únie pri výkone ich neobmedzenej právomoci (rozsudok z 21. januára 2016, Galp Energía España a i./Komisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 90, ako aj citovaná judikatúra).
- 175 V prejednávanej veci sa Súdny dvor domnieva, že žiadna zo skutočností, na ktoré sa odvolateľky odvolávajú v rámci prejednávanej veci, ani nijaký dôvod verejného poriadku neodôvodňujú, aby využil svoju neobmedzenú právomoc na zníženie pokuty uvedenej v článku 2 písm. g) sporného rozhodnutia.
- 176 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba zrušiť článok 1 písm. g) sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom konštatuje, že odvolateľky porušili článok 101 ZFEÚ a článok 53 Dohody o EHP tým, že sa zúčastnili na viacerých samostatných porušeníach, a v zostávajúcej časti žalobu zamietnuť.

O trovách

- 177 Podľa článku 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku ak je odvolanie dôvodné a Súdny dvor sám rozhodne s konečnou platnosťou vo veci samej, potom rozhodne aj o trovách konania.

- 178 Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe jeho článku 184 ods. 1 na konanie o odvolaní, účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Článok 138 ods. 3 uvedeného rokovacieho poriadku spresňuje, že ak mali účastníci konania úspech len v časti predmetu konania, každý z nich znáša svoje vlastné trovy konania. Ak sa to však zdá oprávnené vzhľadom na okolnosti prípadu, Súdny dvor môže rozhodnúť, že účastník konania znáša svoje vlastné trovy konania a je povinný nahradiť časť trov konania druhého účastníka.
- 179 V prejednávanej veci odvolateľky navrhli zaviazať Komisiu na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania a Komisia nemala úspech vo svojich návrhoch v odvolacom konaní a čiastočne ani vo svojich návrhoch v prvostupňovom konaní. Odvolateľky nemali úspech v časti svojich návrhoch v prvostupňovom konaní.
- 180 Vzhľadom na to sa Súdny dvor s prihliadnutím na okolnosti prejednávanej veci domnieva, že je opodstatnené uložiť Komisii povinnosť znášať okrem svojich vlastných trov konania týkajúcich sa tak prvostupňového konania, ako aj odvolacieho konania, všetky trovy konania, ktoré odvolateľky vynaložili v rámci tohto odvolania, ako aj polovicu trov konania, ktoré im vznikli v prvostupňovom konaní. Odvolateľky znášajú polovicu svojich vlastných trov konania, ktoré im vznikli v prvostupňovom konaní.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

- 1. Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 12. júla 2019, Sony Optiarc a Sony Optiarc America/Komisia (T-763/15, neuverejnenný, EU:T:2019:517), sa zrušuje.**
- 2. Článok 1 písm. g) rozhodnutia Komisie C(2015) 7135 final z 21. októbra 2015 týkajúceho sa konania podľa článku 101 ZFEÚ a článku 53 Dohody o EHP (vec AT.39639 – Optické diskové mechaniky) sa zrušuje v rozsahu, v akom sa v ňom konštatuje že Sony Optiarc Inc. a Sony Optiarc America Inc. porušili článok 101 ZFEÚ a článok 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 tým, že sa od 25. júla 2007 do 29. októbra 2008 v prípade spoločnosti Sony Optiarc Inc. a od 25. júla do 31. októbra 2007 v prípade spoločnosti Sony Optiarc America Inc. zúčastnili na viacerých samostatných porušeníach.**
- 3. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**
- 4. Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania týkajúce sa tak prvostupňového konania, ako aj odvolacieho konania a je povinná nahradiť všetky trovy konania, ktoré spoločnosti Sony Optiarc Inc. a Sony Optiarc America Inc. vynaložili v rámci tohto odvolania, ako aj polovicu trov konania, ktoré im vznikli v prvostupňovom konaní.**
- 5. Sony Optiarc Inc. a Sony Optiarc America Inc. znášajú polovicu svojich vlastných trov konania vynaložených v prvostupňovom konaní.**

Podpisy